

NEDERLANDS TIJDSCHRIFT VOOR VELDBIOLOGIE

OPGERICHT DOOR E. HEIMANS, J. JASPERS JR EN JAC. P. THIJSSE

Nadruk verboden

Redactie: Prof. Dr J. HEIMANS, Amsterdam-Zuid, Leonardostraat 10,
bijgestaan door Prof. Dr N. TINBERGEN, Leiden en Dr J. WILCKE, Wageningen.

Administratie: W. VERSLUYS - 2e Oosterparkstraat 221—223 - Amsterdam-(O).

VOGELFOTOGRAFIE IV

DE VOGEL IN ZIJN MILIEU

Nadat ik in vorige bijdragen betoogd heb dat er voor de vogelfotografen nog prachtige werkterreinen openliggen op het gebied van vogelportretten, van trekvogelfotografie en van het maken van actiebeelden, zou ik nu willen beweren dat er nog heel wat mooi werk te doen is op een iets ander terrein, nl. het afbeelden van de vogel in zijn milieu.

Bij het kijken naar vogels, waarvan zovelen genieten, gaat het dikwijls niet alleen om de vogel zelf. Ik zou niet durven zeggen wat primair is, het genieten van dwalen door een heerlijk landschap, waarin de vogels de „stoffage” zijn, of het beleven van de vogel-zelf. Als je een slechtvalk ziet jagen op de eenden die bij duizenden het slik bevolken, of als je een fuut ziet vissen op een zilverglanzende wijde plas; als je zilvermeeuwen ziet staan op een blonde duintop, een aalscholver op een eenzame paal in de rivier, of als je een schermende kievit gadeslaat boven de voorjaarswei,

Aalscholvers in hun nestboom. Lekkerkerk. Foto F. P. J. Kooymans.

altijd is het het wijde geheel dat je boeit, het geheel waarin de vogel slechts als element een rol speelt, al moge hij dan het belangrijkste element zijn.

Het is een aparte kunst, in een foto dit geheel van dier en landschap vast te leggen. In de eerste plaats heeft de cameraman het moeilijk omdat het gezichtsveld van de camera zo klein is in vergelijking met dat van het oog. Het stuk omgeving is daardoor beperkt, en het eist een zekere fijnzinnigheid om in dat beperkte gezichtsveld toch datgene te vangen dat voor de beschouwer het typische van het landschap uitmaakt en in hem de herinnering aan zijn „jachtveld” oproept. Verder is de grootteverhouding tussen vogel en entourage van groot belang. Het dier moet niet te groot zijn en niet te klein; wie er oog voor heeft slaagt er intuïtief in het dier niet teveel te laten overheersen, noch te weinig te laten spreken. Ook de plaats van het dier in het beeld is van enorm belang.

Verder gaat het er om, de sfeer zo fijn mogelijk weer te geven. Hierbij hebben wij een grote steun aan de uitgebalanceerde gevoeligheid van de tegenwoordige films. Men kan de tinten in de vegetatie tegenwoordig veel beter weergeven dan vroeger, toen de sfeer in foto's dan ook veel kouder, doodser was dan nu. Het komt er hierbij ook op aan, zonedig door gebruik van verschillende filters persoonlijk in te grijpen en bepaalde effecten te chargeren. Een grote rol speelt ook de tint van de lucht. Hoe dikwijls faalt een overigens prachtige foto niet doordat de lucht te blinkend wit is! Onze hemel is dikwijls getypeerd door heerlijke wolken. Het is een prachtwerk, om die wolkenluchten naar je hand te zetten, d.w.z. te wachten totdat de wolkenconstellatie bij het beeld past. Daarbij is niet alleen van belang dat men weet te wachten tot de kans komt, minuten-, weken-, maanden- soms jarenlang, maar ook dat men meteen kan toegrijpen wanneer eindelijk de kans zich biedt!

Ook nu weer presenteren we een foto van de heer Kooymans, die duidelijk illustreert wat ik bedoel. Dit beeld van een aalscholverkolonie, met de karaktervolle silhouetten der vogels zittende in de grillig gevormde witgekalkte boom, onder de zilverig-grauwe voorjaarslucht, welk een mooie herinneringen roept het niet wakker bij iedereen die de glorie van Lekkerkerk heeft gezien!

Ook voor het maken van dergelijke foto's van dieren in het landschap zouden wij de vogelfotografen nog eens willen opwarmen, omdat zij ook dit aspect in ons blad tot uiting kunnen laten komen. Zo mogelijk willen wij een traditie van een mooie volle-pagina-afbeelding volhouden en wij roepen hiervoor de hulp van onze medewerkers in.

N. TINBERGEN.